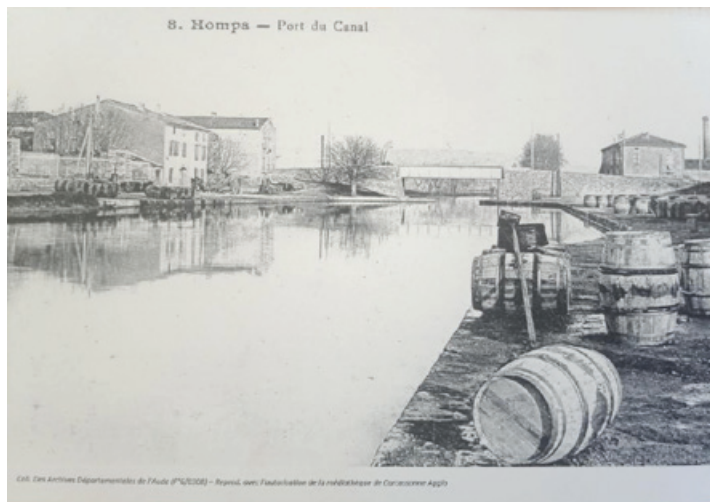

EL CANAL DU MIDI

CRONOLOGIA

1662, 15 de novembre : Riquet escriu a Colbert per proposar-li el seu projecte de canal Reial del Llenguadoc

1662 : Inici de les obres de demarcació del traçat

1666, Octubre : Edicte de creació del Canal firmat pel rei Lluís XIV

1680, 1 d'octubre: mort de Pierre-Paul de Riquet

1681 : 15 de maig, inauguració del canal

1789 : el « Canal Reial al Llenguadoc » esdevé el « Canal del Migdia » pels Revolucionaris que volen donar-li un nom més democràtic i popular

1996, 7 de desembre: inscripció a la llista del Patrimoni Mundial per la UNESCO

Aquesta via d'aigua, volguda i realitzada per un enginyer, Pierre-Paul de Riquet, es va cavar entre 1666 i 1681. És el segon canal francès de la història després del Canal de Briare, creat sota el regnat d'Enric IV però gairebé sis vegades més llarg. El Canal del Migdia comporta obres remarcables que li confereixen un interès patrimonial excepcional.

El Canal del Migdia s'estén sobre 240 kilòmetres entre l'estany de Thau, a prop de Sète (Seta), i Tolosa.

Es prolonga fins a l'Atlàntic pel canal lateral a la Garona sobre 193 kilòmetres. El conjunt d'aquests dos canals així com dels seus embrancaments i ramificacions es diu « El Canal dels Dos Mars».

XIFRES CLAU

14 anys d'obres (1666 – 1680)

12 000 obrers i obreres

240 kilòmetres de llargada

2 m de profunditat

20 a 24 metres d'amplada màxima

11 metres d'amplada en el fons del canal (com a màxim)

328 obres d'art (entre les quals 63 rescloses, 130 ponts, 55 aqüeductes, 7 ponts-canals i 6 barratges)

45 000 plataners, xiprers i altres arbres plantats al llarg de les ribes.

La història del Canal del Migdia :

Pierre Paul de Riquet, natiu de Béziers (Besiers), recaptador general de la Gabella (impost de la sal) pel Llenguadoc, té cinquanta-tres anys quan decideix, amb l'ajut del seu amic, el Monsenyor d'Anglure de Bourlemont, arquebisbe de Tolosa però sobretot president dels Estats del Llenguadoc, escriure a Colbert, el poderós ministre de Finances de Lluís XIV, per exposar-li el seu projecte de canal.

Aquesta idea no és nova. Ja Carlemany s'hi havia interessat, exactament com Francesc I i Enric IV. L'any 1618, un tal Bernard Arribat, amb el suport del duc de Montmorency que era llavors governador del Llenguadoc, fins i tot havia proposat un projecte similar als cònsols de Béziers (Besiers) que l'havien rebutjat.

Gràcies al seu enginy, Riquet reprèn el projecte d'Arribat i el fa possible resolvent el problema d'alimentació d'aigua del canal. Per això, s'inspira en l'estudi de Thomas de Scorbac, protestant de Castres, que havia estat el primer a tenir la idea de captar en els nombrosos rius de la Muntanya negra l'aigua necessària per un canal que hauria connectat, més al nord, l'Atlàntic i el Mediterrani. Com el futur canal es troba entre dues vessants, és a dir que ha de connectar les vessants hidrogràfiques de l'Oceà Atlàntic i del Mar Mediterrani, aquest ha de superar el llindar de separació que Riquet situa a Naurouze, a 189 metres d'altitud. Amb l'ajuda d'un fontaner de Revel, Pierre Campmas, posa a punt la captació de les aigües dels rius i rierols de la Muntanya Negra i la seva conducció fins a Naurouze gràcies a un sistema de reguerons i de basses de subministrament.

Colbert, seduït pel projecte de canal de Riquet, que podria assegurar la potència econòmica de França, en particular respecte a Espanya, designa, en nom del rei Lluís XIV i dels Estats del Llenguadoc, una comissió de perits encarregada d'estudiar la viabilitat del projecte. En aquella època, la xarxa de vies de comunicació entre les dues grans fires anuals de Bordeus i de Beaucaire (Belcaire) es troba en molt mal estat i el dit projecte arriba en un bon moment.

Però Riquet, per obtenir l'aprovació del ministre, decideix de fer cavar amb els seus propis diners un regueró de prova dins la Muntanya Negra i fins a Naurouze, mostrant d'aquesta manera que a aquest canal no li faltaria aigua.

Colbert està subjugat. A l'octubre de 1666, un Edicte reial ordena l'excavació del canal. Les obres comencen l'any 1667 i acabaran l'any 1681, després de moltes vicissituds.

Pierre Paul de RIQUET mor l'any 1680 : no veurà la seva obra entrar en funcionament. El canal ha estat modificat al llarg del temps i en part d'ençà el seu acabat per part de Vauban, el qual va aportar algunes modernitzacions com per exemple la construcció del pont canal de Cesse (Cessa), o el túnel de Cammazes (Capmases). Un segle més tard, fins i tot se li va empetar una derivació que prendrà el nom d'embranchement de la Nouvelle. Es compon del Canal de la Robine i del Canal de Jonction i es connecta al Canal del Migdia a l'alçada de Port la Robine fins a Narbona i a Port la Nouvelle.

El Canal del Migdia avui dia :

A partir del segle XIX, el Canal del Migdia va patir la competència del ferrocarril. L'any 1838, curiosament, la Companyia de Ferrocarrils de Midi engega la construcció del Canal Lateral a la Garona que obrirà a la navegació en 1856 i que permet així enllaçar Tolosa a l'Atlàntic. Per tal que hi hagués un únic gerent, l'any 1858 l'emperador Napoleó III confia a la Companyia de Ferrocarrils de Midi, dirigida pels germans Pereire, l'administració del canal per una durada de 40 anys.

Per més que l'enllaç Atlàntic-Mediterrani volguda per Riquet existeixi finalment, el tren resulta ser més ràpid i més econòmic. Per aquest motiu, el tràfic fluvial entra en un declivi continu. Poc a poc, la navegació comercial deixa lloc al turisme.

El canal del Migdia aporta una nova prosperitat econòmica al Llenguadoc.

Des de principi dels anys 1930, la tracció hipomòbil va ser substituïda per barcasses equipades de motors. Els anglesos van ser els primers a tenir la idea de reutilitzar el canal pel lloguer d'embarcacions d'esbarjo. Avui dia, prop de 50.000 persones naveguen a bord d'un dels 450 vaixells de lloguer.

En 1990, el tràfic comercial pel canal ja era anecdòtic. El turisme fluvial és troba en plena expansió.

L'Estat és el propietari del Canal del Migdia i de les seves ribes. Les Vies Navegables de França (VNF) en són les gerents.

La importància del Canal del Migdia és actualment reconeguda a nivell internacional. Per tal de preservar aquesta obra d'art, la UNESCO va decidir el 7 de desembre de 1996 de classificar-lo entre els 469 béns del patrimoni mundial de la humanitat.

Mairie de Homps

1, rue de la République

11200, Homps

Tél. : 04 68 91 22 07

www.mairiehomps.fr

Projet cofinancé par le Fonds Européen Agricole pour le Développement Rural
L'Europe investit dans les zones rurales